

SPIS TREŚCI

Przedmowa	11
Rozdział I. Analiza polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014. Proces wypełniania założeń badawczych	13
1. Wstęp. Uzasadnienia badawcze	13
1.1. Cel generalny prowadzonych badań	13
1.2. Naukowy przedmiot badań. Cele szczegółowe projektu	13
1.3. Hipotezy badawcze	14
1.4. Zastosowane metody badawcze/metodyka aktywności naukowej w ramach projektu	15
1.5. Źródła eksploracji i eksplanacji naukowej	16
1.6. Informacje i poglądy pochodzące z prowadzonych badań. Wpływ spodziewanych rezultatów badawczych na rozwój nauki, cywilizacji i społeczeństwa	16
2. Rozwinięcie. Uzasadnienia empiryczne i metodologiczne	17
2.1. Kontekst społeczno-polityczny	17
2.2. Kontekst naukowy	18
2.3. Nowatorstwo badawcze i rozwojowe dla polskiej europeistyki	18
2.4. Przebieg badań oraz pytania badawcze	20
2.5. Metodyka i metodologia prowadzonych badań	21
3. Zakończenie. Wykorzystana literatura. Załączniki	23
Rozdział II. Analiza polskiej polityki europejskiej 2004–2014. Ujęcie koncepcyjne ...	33
1. Wstęp	33
1.1. Próba uniwersalizacji i partykularyzacji dyskursu politycznego i naukowego	33
1.2. Geneza polskiej polityki europejskiej w UE. Analiza z zakresu instytucjonalizmu historycznego	34
2. Co to jest polska polityka europejska? Ujęcie modernistyczne i postmodernistyczne w perspektywie instytucjonalizmu socjologicznego i racjonalnego wyboru	35
2.1. Specyfika polskiego modernizmu à rebours	35
2.2. Polska polityka europejska w procesie postmodernistycznej interakcji. Ilustracje przestrzenne	36
3. Polska w Unii Europejskiej. Między uniwersalizmem a partykularyzmem ...	37
3.1. Uniwersalizm integracji z UE	37
3.2. Partykularyzm integracji Polski z UE	38
3.3. Polska polityka europejska 2004–2014. Pomędzy uniwersalizmem a partykularyzmem	39
3.4. Nowe role – nowe sytuacje. Uniwersalistyczne i partykularne pozycjonowanie Polski w systemie UE	40
4. Polska polityka europejska 2004–2014: idealistyczna i realistyczna	41
4.1. Polska a poszukiwanie nowego ładu integracyjnego	41
4.2. Polska polityka europejska 2004–2014 i jej państwowo-centriczność ...	43

4.3. Konieczność kompromisu między idealizmem a realizmem	43
5. Programowanie polskiej polityki europejskiej. Próba zastosowania ujęcia behawioralnego	44
5.1. Programowanie polskiej polityki europejskiej	44
5.2. Behawioryzm a analiza polskiej polityki europejskiej	44
6. Zakończenie. Ujęcie krytyczne	46
Rozdział III. <i>High vs. low politics</i> w polskiej polityce europejskiej: pomiędzy podejściem ideowym a pragmatycznym	50
1. Wstęp	50
2. <i>High</i> i <i>low politics</i> oraz podejście ideowe i pragmatyczne do procesów politycznych	51
3. Kontekst polityczny i instytucja <i>exposé</i>	52
4. Polska polityka europejska w <i>exposé</i> premierów	53
4.1. <i>High politics</i>	53
4.2. <i>Low politics</i>	56
4.3. Pomiędzy <i>high</i> i <i>low politics</i>	57
5. Zakończenie	58
Rozdział IV. Normatywne i ideowe źródła polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014	61
1. Wstęp	61
2. Normatywne elementy polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014	62
3. Solidarność, interes narodowy, suwerenność i wspólnotowość	62
4. Centra–peryferie	66
5. Relacje zewnętrzne	68
6. Zakończenie	70
Rozdział V. Cele polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014	73
1. Wstęp i ramy analityczne	73
1.1. Cel analizy	73
1.2. Pojęcie polskiej polityki europejskiej i systematyka celów polskiej polityki europejskiej	74
2. Cele polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014	78
2.1. Wzmocnienie pozycji Polski w systemie politycznym i decyzyjnym Unii Europejskiej	78
2.2. Reforma Unii Europejskiej zgodnie z polską wizją przyszłości procesu integracji europejskiej	82
2.3. Współkształtowanie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE oraz ukierunkowanie jej na realizację polskich interesów narodowych	86
2.4. Budowanie europejskiej przyszłości Ukrainy	87
2.5. Wzmacnianie solidarności w ramach Unii Europejskiej	88
2.6. Wzmacnianie potencjału militarnego Unii Europejskiej	90
2.7. Wprowadzenie w Polsce wspólnej waluty euro	91
2.8. Uczynienie ze współpracy polsko-niemieckiej strategicznego partnerstwa, jako instrumentu do realizacji polskich interesów w UE	92
2.9. Osłabienie wpływu Federacji Rosyjskiej na decyzje podejmowane w UE oraz w niektórych państwach członkowskich	94
2.10. Utrzymanie/wzmocnienie poparcia Polaków dla procesu integracji europejskiej	96
2.11. Wprowadzenie jak największej liczby Polaków do instytucji UE	96
3. Zakończenie. Wnioski końcowe	97

Rozdział VI. Polityka europejska Polski w latach 2004–2014. Próba analizy krytycznej <i>ex post</i>	101
1. Wstęp	101
2. Wizja integracji europejskiej	102
3. Wizja Polski w Unii Europejskiej	107
4. Wizja polityki koalicyjnej Polski w Unii Europejskiej	113
5. Zakończenie. Wnioski	120
Rozdział VII. Instytucjonalny wymiar polityki europejskiej Polski w latach 2004–2014	123
1. Wstęp	123
2. Ogólne uwarunkowania teoretyczne i prawne	123
3. Zewnętrzne uwarunkowania pozycji Polski	128
4. Wewnętrzne uwarunkowania pozycji Polski	134
5. Zakończenie. Wnioski	142
Rozdział VIII. Problem spójności, ciągłości i sprawczości polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014	145
1. Wstęp. Ramy i uzasadnienie analizy spójności, ciągłości i sprawczości polskiej polityki europejskiej	145
1.1. Pojęcie spójności, ciągłości i sprawczości polskiej polityki europejskiej ..	145
1.2. Uzasadnienie	147
1.3. Uwarunkowania spójności, ciągłości i sprawczości w polityce europejskiej	148
2. Analiza spójności, ciągłości i sprawczości polskiej polityki europejskiej 2004–2014	150
2.1. Spójność	150
2.2. Ciągłość	152
2.3. Sprawczość	155
3. Zakończenie. Wnioski	157
Rozdział IX. Sukcesy i porażki polskiej polityki europejskiej w kontekście kryzysów UE	161
1. Wstęp	161
2. Symptomy kryzysu i polityka antykryzysowa państw i UE w ujęciu teoretycznym	162
3. Czym są sukcesy i porażki polskiej polityki europejskiej	165
4. Polska polityka europejska wobec kryzysów	167
5. Zakończenie	174
Rozdział X. Stosunek partii politycznych do polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014	176
1. Wstęp. Cel i ramy analityczne	176
2. Polskie partie polityczne wobec polskiej polityki europejskiej 2004–2014 ..	177
2.1. Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej	177
2.2. Prawo i Sprawiedliwość	179
2.3. Sojusz Lewicy Demokratycznej	181
2.4. Polskie Stronnictwo Ludowe	183
2.5. Samoobrona RP	184
2.6. Liga Polski Rodzin	185
2.7. Socjaldemokracja Polska	186
3. Zakończenie. Wnioski	187

Rozdział XI. Grupa Wyszehradzka a polska polityka europejska: percepcja współpracy, rywalizacji i przywództwa regionalnego na forum unijnym . . .	192
1. Wstęp	192
2. Grupa Wyszehradzka w Unii Europejskiej	192
3. Percepcja polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014 przez państwa Grupy Wyszehradzkiej – założenia metodologiczne	195
3.1. Percepcja polskiej wizji procesów integracyjnych	195
3.2. Polska jako coraz bardziej istotny aktor w procesach integracji europejskiej	196
3.3. Zmieniające się nastawienie do Polski	198
3.4. Polskie członkostwo jako wyzwanie dla Unii Europejskiej	198
3.5. Polacy w strukturach Unii Europejskiej	199
3.6. Reaktywna vs. proaktywna polityka europejska	200
3.7. Dziedzictwo negocjacji akcesyjnych	200
3.8. Polska jako lider Europy Środkowej w Unii Europejskiej	201
4. Zakończenie	203
Rozdział XII. Analiza SWOT efektywności polskiej polityki europejskiej i jej priorytetów – perspektywa polska i brytyjska	205
1. Wstęp	205
2. Pojęcie polskiej polityki europejskiej	207
3. Ocena polskiej polityki europejskiej w wymiarze aktywność – reaktywność	208
4. Efektywność polskiej polityki europejskiej z perspektywy jej wizji strategii, taktyki, operacjonalizacji, wdrożenia	209
5. Znaczenie Polski i jej polityki europejskiej w perspektywie potencjału integracji regionalnej	211
6. Znaczenie kwestii imigranckiej dla postrzegania polskiej polityki europejskiej przez Brytyjczyków	213
7. Zakończenie. Analiza SWOT polskiej polityki europejskiej z perspektywy polskiej i brytyjskiej – najważniejsze wnioski	214
Rozdział XIII. Wymiar wschodni jako element kastomizacji Unii Europejskiej w polskiej polityce europejskiej w latach 2004–2014	222
1. Wstęp	222
2. Kastomizacja Unii Europejskiej w warunkach członkostwa – w kierunku konceptualizacji pojęcia	223
3. Założenia polskiej polityki europejskiej w zakresie kreowania polityki wschodniej Unii Europejskiej	224
3.1. Cel	225
3.2. Adresaci	226
3.3. Partnerzy i sojusznicy	227
3.4. Kontekst unijny	229
3.5. Relacje z innymi wymiarami	229
3.6. Operacjonalizacja	230
3.7. Polska w procesie kształtowania polityki unijnej wobec wschodu	232
4. Zakończenie. Wymiar wschodni i Partnerstwo Wschodnie jako przejaw polskiej kastomizacji polityki zagranicznej Unii Europejskiej	232
Rozdział XIV. Percepcja polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2014 przez Republikę Federalną Niemiec, Republikę Francuską, Zjednoczone Królestwo i instytucje UE	235
1. Wstęp. Cel i przedmiot analizy	235

2. Stosunek perspektywy Republiki Federalnej Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii oraz instytucji unijnych do członkostwa Polski w UE	236
3. Percepcja polskiej polityki europejskiej w latach 2004–2007	237
4. Percepcja polskiej polityki europejskiej w latach 2007–2014	239
5. Polska jako lider Europy Środkowej i Wschodniej?	241
6. Zakończenie. Wnioski	243
Rozdział XV. Znaczenie prezydencji w Radzie Unii Europejskiej dla postrzegania efektywności polskiej polityki europejskiej w Polsce i w Unii Europejskiej ...	246
1. Wstęp	246
2. Efektywność polskiej polityki Europejskiej – definicja, wskaźniki, modele ...	247
3. Prezydencja państwa w Radzie Unii Europejskiej – znaczenie w kontekście zmian wprowadzonych traktatem lizbońskim	253
4. Znaczenie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej	256
5. Zakończenie. Efektywność polskiej polityki europejskiej z perspektywy prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej – ocena i wnioski	258
Rozdział XVI. Administracyjny wymiar polityki europejskiej Polski w latach 2004–2014. Przykład Rady Unii Europejskiej	263
1. Wstęp	263
2. Administracja publiczna w systemie decyzyjnym Unii Europejskiej	264
3. Polska administracja rządowa w Radzie Unii Europejskiej – ujęcie poznawcze	268
4. Polska administracja rządowa w Radzie Unii Europejskiej – ujęcie analityczne	275
5. Zakończenie. Wnioski	279
Rozdział XVII. Parlamentarny wymiar polityki europejskiej Polski w latach 2004–2014. Próba abstrakcyjnej analizy krytycznej	282
1. Wstęp	282
2. Parlamenti narodowe w systemie decyzyjnym UE <i>de lege lata</i>	283
3. Sejm RP w systemie decyzyjnym UE – ogólna analiza aktywności	285
4. Parlamenti narodowe w systemie decyzyjnym UE – postulaty <i>de lege ferenda</i>	290
5. Zakończenie. Wnioski	296
Rozdział XVIII. Sukcesy i porażki polityki europejskiej Polski z perspektywy działań polskiej administracji publicznej	298
1. Wstęp	298
2. Polska polityka europejska – pojęcie, priorytety	299
2.1. Różnorodność definicyjna	299
2.2. Definicja polityki europejskiej w ujęciu pracowników polskiej administracji publicznej w nią zaangażowanych	300
3. Polska polityka europejska – priorytety w okresie przedczłonkowskim i po akcesji do UE	301
4. System koordynacji polityki europejskiej w Polsce	304
5. Rola administracji publicznej w realizacji polityki europejskiej w Polsce ...	306
6. Sukcesy i porażki efektywnej realizacji polityki europejskiej w Polsce	307
7. Zakończenie	310
Rozdział XIX. Polska polityka europejska 2004–2014. Perspektywa parlamentarna przygotowana w oparciu o obserwację uczestniczącą i analizę konwersacyjną	312
1. Wstęp. Sejm RP w zmieniającym się systemie Unii Europejskiej	312

2. Polska polityka europejska 2004–2014. Perspektywa parlamentarna	313
3. Propozycje zmian w regulacjach krajowych wynikające z krytycznych doświadczeń polskiej polityki europejskiej w wymiarze parlamentarnym	314
3.1. Konstytucja RP, Ustawa z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (zwana ustawą kooperacyjną) oraz Regulamin Sejmu i Regulamin Senatu	314
3.2. Jak historia wpływa na terażniejszość? Uzasadnienie dla konieczności zmian	314
4. Konsekwencje udziału Sejmu i Senatu w systemie koordynacji polskiej polityki europejskiej 2004–2014. Obecne i przyszłe funkcje parlamentu narodowego w kreowaniu polityki europejskiej	315
4.1. Funkcję stabilizowania, programowania oraz operacjonalizacji	315
4.2. Funkcję regulacyjną, zarządzającą i adaptacyjną	316
4.3. Funkcję komunikacyjną i informacyjną	316
4.4. Funkcję identyfikującą, analityczno-kontrolną i rekomendującą	317
4.5. Funkcję harmonizacji	318
4.6. Funkcję innowacyjną i misyjną (aksjologiczną)	318
4.7. Funkcję pobudzającą i mobilizującą	318
4.8. Funkcję inicjatywną i reprezentacyjną	319
4.9. Funkcję promocyjną	319
4.10. Funkcję prognostyczną	319
5. Zakończenie – wnioski końcowe, załączniki	320
Rozdział XX. Polska polityka europejska. Narracje, krytyczne inspiracje, wnioski badawcze oraz scenariusze na przyszłość	328
1. Wstęp. Ujęcie narracyjne	328
2. Narracja jako podstawa struktury rozumienia polskiej polityki europejskiej. Nowe kategorie i pojęcia	328
3. Narracje naukowe oraz inspiracje analityczne wynikające z przeprowadzonych badań	331
3.1. Marka Cichockiego cztery strategie funkcjonowania Polski w Europie (Unii Europejskiej). Wciąż aktualne?	331
3.2. Barbary Szelewy przekonanie o tym, że „zgoda rujnuje, a niezgoda buduje”. Rzecz o konieczności przywrócenia wymiaru antagonistycznego w polityce polskiej wobec Unii Europejskiej	333
3.3. Integracja Polski z UE a dysonanse relacyjne w koncepcji Joanny Wiażewicz	334
3.4. Jak skutecznie wpływać na Unię Europejską? Koncepcja autorstwa Nathaniela Copseya i Karoliny Pomorskiej	335
3.5. Polska polityka europejska w poszukiwaniu nowej roli. Zapatrywania badawcze Przemysława Grudzińskiego	336
3.6. Ograniczenie podmiotowości Polski w systemie i procesie integracji europejskiej. Koncepcja Artura Niedźwieckiego	337
3.7. Krzysztofa Szczerskiego wyznaczniki globalnej i europejskiej podmiotowości Polski w XXI wieku	338
3.8. Problemy legitymizacji polskiej polityki europejskiej w rozważaniach Michała Dulaka	339
3.9. Joanna Dyduch i jej koncepcja europeizacji polskiej polityki zagranicznej ujmowana w perspektywie realizmu strukturalnego	340

3.10. Raporty analityczne Adama Balcera, Piotra Burasa, Grzegorza Gromadzkiego i Eugeniusza Smolara	341
3.11. Polska polityka europejska 2004–2014, europeizacja dysfunkcjonalna i „uśpione” elity w rozważaniach naukowych Tomasza Grzegorza Grosse	342
4. Przyszłość polskiej polityki europejskiej. Rozważania pod wpływem lektury prac Jadwigi Staniszkis	343
5. Stanowisko polskiego MSZ. Perspektywa krytyczna	345
6. Zakończenie. 10 wniosków końcowych	346
Appendix. Struktura kształtowania i koordynacji polskiej polityki europejskiej 2004–2014. Analiza instytucjonalno-prawna	351
1. Wstęp	351
2. Część I. Egzekutywa	352
2.1. Komitet Integracji Europejskiej i Urząd Komitetu Integracji Europejskiej 2004–2009	352
2.2. Zmiana ustrojowa w systemie kształtowania i koordynacji polskiej polityki europejskiej. Komitet do Spraw Europejskich 2009–2014	353
3. Część II. Legislatywa	354
3.1. Komisja Europejska Sejmu RP IV kadencji	354
3.2. Komisja do Spraw Unii Europejskiej Sejmu V, VI i VII kadencji	354
4. Część III. System współpracy legislatywy z egzekutywą	356
4.1. Ustawa o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej	356
Bibliografia	363
Notki biograficzne	394